

AFORISMY

AFORISMOJ de

Jan SOBOTKA

s překladem Jindřišky Drahotové do esperanta
kun traduko de Jindřiška Drahotová - JoDo

Jan Sobotka nar. 11.1.1944 v Jičíně

Vystudoval Filozofickou fakultu v Olomouci. Působil v Bruntále a Přerově. Do roku 2008 byl ředitelem Obchodní akademie v Olomouci.

Studis en Filizofia universitato en Olomouc. Aktivis en urboj Bruntál kaj Přerov. Ĝis la jaro 2008 estris Akademion pri negoco en Olomouc.

Já, držitel autorských práv k tomuto dílu, ho tímto zveřejňuji za podmínek následující licence:

Tento soubor podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Zachovejte licenci 3.0 Unported](#)

O charakterech a morálce	Pri karaktero kaj moralo
Nebyl rozpor mezi jeho slovy a činy. Obojí nestálo za nic.	Ne estis malakordo inter liaj vortoj kaj agoj, ambaŭ estis senvaloraj.
Choval se jako zvíře. Nelhal, nekradl a nehonil se za kariérou.	Li vivis kiel besto. Li ne mensogis, ne ŝteladis, ne klopodis pri kariero.
O peníze můžete přijít jen tehdy, jestliže nějaké máte. O čest se soudí i ti, kdo ji nikdy neměli.	Perdi monon vi povas, se vi havas ĝin. Pri perdo de honesto plendas ĉe tribulalo eĉ tiuj, kiuj neniam posedis ĝin.
Dobro má více fanoušků, ale zlo movitější sponzory.	Abundas admirantoj al la Bono, sed la Malbono havas pli riĉajn subtenantojn.
Naběhl na ránu, aby si dopřál rozkoš odpouštění.	Li fariĝis celo de bato, por ke povu esti konsolata.
Myslel to s námi dobře. Se sebou výborně.	Li pensis pri ni bone, pri si bonege.
Je snazší se předvádět rychlou jízdou než rychlým během.	Pli facile fanfaroni per rapida veturado, ol per rapida kurado.
Jsem-li stoupencem Sparty, neznamená to, že hraji fotbal. Jsem-li stoupencem dobra, neznamená to, že je konám.	Se mi estas favoranto de futbalklubo, ne signifas, ke mi mem futbalas. Se mi estas favoranto de bono, kompreneble mi ne devas praktiki ĝin.
Všichni jsme se zachovali stejně, ale my slušní jsme se za to styděli.	Ni ĉiuj kondutis same, sed ni honestuloj pri tio hontis.
Máme dobré srdce, ale naštěstí nic na rozdávání.	Ni havas bonan koron, feliĉe nenion por disdoni.
Prvním projevem úpadku morálky bylo zavedení fíkových listů, druhým jejich odstranění.	La unua morala signo de dekadenco estis enigo de figaj folioj, la sekva - forigo de ili.
Chceme-li, aby lidé žili v souladu s morálními pravidly, je třeba je změnit. Pravidla, ne lidi.	Se ni volas, ke la homoj vivu akorde kun moralaj reguloj, oni devas ilin ŝanĝi. Regulojn, ne homojn.

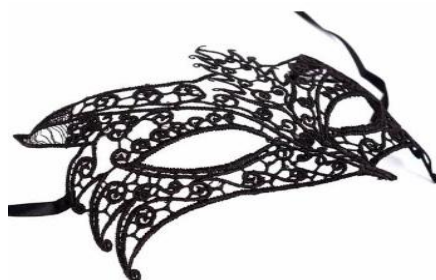
O pravdě, lži a slovech vůbec	Pri vero, mensogo kaj pri vortoj ĝenerale
Podíval se pravdě do očí. Sklopila je.	Li ekrigardis okulojn de Vero. Ĝi flanken ekrigardis.
Za pravdu se bojuje z lásky, za lež pro peníze. Že zvítězí profesionál, je nasnadě.	Pri la Vero oni batalas por amo, pri la Mensogo por mono. Evidente venkas profesiuloj.
Už jsme pravdu odhalili. Zbývá ji jenom usvědčit.	Ni jam Veron malkaŝis. Mankas ĝin pruvi .
Je to pravda? Nevím, ještě jsme nehlasovali.	Ĉu tio estas vero? Mi ne scias, oni ankoraŭ ne voĉdonis.
Pravda vítězí. Dosud však hraje pouze okresní přebor.	La Vero venkas, sed nur enkadre de regionaj matĉoj.
S pravdami je to jako s ženami. Vyhledáváme ty hezké a příjemné.	Pri la veroj estas same kiel kun virinoj. Ni serĉas la belajn kaj agrablajn.
Máme pravdu rádi, a proto ji neustále vylepšujeme.	Ni ŝatas la veron kaj pro tio ĝin konstante plibonigas.

O penězích, úplatcích i majetku	Pri mono, subaĉetado kaj posedo
Peníze kazí lidi. Když je nemají, kradou.	La mono detruas homojn, Kiam ilin la homoj ne havas, ŝtelas ĝin.
Dříve kradli jen zloději. Dnes kradou i slušní lidé.	Pli frue ŝtelis nur ŝtelistoj. Nun eĉ honoraj homoj.
U chudého je nebezpečí, že bude krást. U bohatého, že kradl.	Estas danĝero, ke malriĉulo ŝtelos. Ĉe riĉulo, ke li ŝtelis.
Udělal to z nevědomosti. Nevěděl, že ho přitom chytí.	Li faris tion senpense. Li ne sciis, ke oni kaptos lin.
Šťěstí není v penězích, ale lépe se s nimi hledá.	Feliĉo ne estas mono, sed kun ili la feliĉon oni pli facile trovos.
Když jsem ztratil majetek, ztratil jsem i přátele. Zřejmě ho šli hledat.	Kiam mi perdis mian posedaĵon, mi perdis ankaŭ amikojn. Eble ili la posedaĵon iris serĉi.
„Peníze, nebo život!“ Znamená to, že dám-li vám život, peníze mi ponecháte?	"Monon aŭ vivon!" "Tio signifas, se mi donos vivon la mono restos al mi?"
Neznám špinavé peníze, neboť na můj plat se skládají daňoví poplatníci.	Mi ne konas malpuran monon, ĉar mia salajro konsistas el impostoj de laboristoj.
Dýchal bych za něho, což ovšem neznamená, že bych mu půjčil.	Mi eĉ spirus por li, sed tio ne signifas, ke mi pruntedonus al li.
Neměli jsme žádnou protekci. Museli jsme dát úplatek jako každý jiný.	Ni havis nenian protekton. Ni devis doni koruptmonon same kiel aliaj.
Neschopní si namlouvají, že jsou šťastni bez peněz.	Malkapabluloj flatas al si, ke ili estas feliĉaj senmone.
Jedni lupiči banky přepadají, druzí v nich sedí.	Krimuloj bankojn atakas, aliaj krimuloj en bankoj postenas.
Morálka upadá. Kdysi se neúspěšní hazardní hráči zastřelili, kdežto dnes jdou na sociálku.	La moralo falas. Iam nesukcesaj hazarduloj mortpafis sin. Nun ili petas subtenon de sociala ofico
Povýšenec pohrdá lidmi, blázen jejich majetkem.	Orgojluloj malestimas homojn, frenezulo malestimas ilian posedaĵon.

Zůstalo ve mně kus poctivce. Peněz, které jsem vydělal, si vážím mnohem více než těch, které jsem ukradl.	Mi ankoraŭ estas parte ĥarakterulo. Mi taksas pli la monon, kiun mi perlaboris, ol la monon, kiun mi ŝtelis.

O práci a kariéře	Pri laboro kaj kariero
Práce šlechtí člověka. Někoho i živí.	La laboro ĝentiligas homon, iuj homoj eĉ per ĝi vivtenadas.
Neznalost zákonů a vlivných lidí neomlouvá.	Nescion pri leĝoj kaj influhavuloj oni ne pardonas.
Vaše postavení je nejpřesněji definováno tím, kolika lidí se musíte obávat vy sám, a kolik se jich musí obávat vás.	Via posteno estas ekzakte limigita per tio kiom da homoj vi devas antaŭzorgi vi mem kaj kiom da homoj devas antaŭzorgi vin.
Má sedavé zaměstnání. Sedává šéfovi na klíně.	Ŝi havas sidokupon. Ŝi sidadas sur la sino de la ĉefo.
Máte hodně práce? Lépe si ji zorganizujte. Máte málo práce? Lépe si ji zorganizujte.	Ĉu vi havas multe da laboro? Pli bone ĝin organizu. Ĉu vi havas malmulte da laboro? Pli bone ĝin al vi organizu!
Rozumný šéf si pořídí jednoho zástupce na vyřizování záležitostí, na které nemá hlavu, druhého na vyřizování záležitostí, na něž nemá žaludek.	Prudenta ĉefo havigas al si unu vicĉefon por laboroj al kiuj al li mankas cerbo kaj duan vicĉefon por laboroj, por kiuj mankas al li stomako

O ženách, mužích, manželství i módě	Pri virinoj, viroj, edzeco kaj pri modo
Ševcova žena chodívá bosa. Ženu krejčího bohužel nepotkávám.	La edzino de ŝuisto paŝas nudpiede. Edzinon de tajloro mi bedaŭrinde ankoraŭ ne renkontis.
Bylo to silnější než já. A taky o patnáct let mladší než moje žena.	Tio superis min. Kaj ankaŭ malplia aĝeco dek kvin jarojn ol mia edzino.
Přiznání je polehčující okolnost u soudu, ne v manželství.	Kulpokonfeso estas malpligraviga cirkostanco ĉe tribunalo, ne en la edzeco.
Ženy se dožívají vyššího věku, neboť muži, které utrápily, se o ně dobře starali.	Virinoj pli longe vivas, ĉar viroj, kiujn virinoj turmentmortigis, tre bone prizorgis siajn edzinojn.
Manželství je jako tramvaj. Jeden je vlečňák.	La edzeco estas kiel tramo. Unu estas ĉiam kromvagono.
Proč se říká manželský přístav? Snad ne proto, že v přístavu bývá nejšpinavější voda!	Kial oni diras "edzeca haveno"? Eble tial, ke en haveno estas la akvo la plej malpura.
Muž se ptá, když něco neví, žena, když něco ví.	Viro demandas, se li ion ne scias, virino, kiam ion scias.
Její sympatie mě mátlý do okamžiku, kdy jsem zjistil, že se zabývá gerontologií.	Mi ekkomprenis ŝiajn simpatiojn en momento, kiam mi eksciis, ke ŝi okupiĝas pri gerontologio.
Vstoupíte-li do manželství, některé vaše myšlenky zákonitě vstoupí do ilegality.	Se vi envenos la edzecon, iaj viaj pensoj certe venos subteren.
Moje žena tvrdí, že je ideální manželka. Nevyvracím jí to, ale kladu si otázku pro koho.	Mia edzino asertas, ke estas modela virino. Mi ne kontraŭas, sed mi demandas: por kiu?
Za nejkrásnější jsou považovány ženy, jež se líbí největšímu počtu mužů. Tedy průměrnému muži.	La plej belaj virinoj estas konsiderataj virinoj, kiuj plaĉas al la pleja kvanto de viroj. Do tio signifas al mezkvalit viroj.
Stanovíme-li jako měřítko ženské krásy jisté míry, počínáme si stejně pošetile, jako kdybychom krásu květu měřili velikostí jeho průměru a krásu hory její	Se ni volas mezuri virinan belecon, ni farus same malprudente, kiel ni volus mezuri belecon

výškou.	de floro laŭ ĝia diametro grandeco kaj belecon de monto laŭ ĝia alteco.
V živočišné říši bývá sameček krásnější. Proč člověka platí výjimka?	En animallando kutime virbestoj estas pli belaj. Kial ĉe homo estas escepto?
Je to tak trochu příbuzný. Je to milenec mé ženy.	Li estas iom parenca. Li estas amanto de mia edzino.

Mám tak skvělou ženu, že si s ní můžu vykládat o fotbale, ovšem ne natolik skvělou, abych si s ní mohl vykládat o ženských.	Mi havas eminentan edzinon. Mi povas babili kun ŝi pri futbalo, sed ne tiel eminentan, por ke mi povu babilus kun ŝi pri virinoj.
Manželství má dvě fáze: v prvníospícháme domů, v druhé z domu.	La edzeco havas du periodojn: en la unua ni rapidas hejmen, en la dua periodo el hejmo.
Ukázat se v plné kráse znamená ukázat se nahá, nebo v něčem od Versaceho?	Aperi en plena beleco signifas aperi nuda, aŭ en robo de Versaci?

O dětech, rodičích, mladých a starých	Pri infanoj, gepatroj, junuloj kaj maljunuloj
Správná délka sukní je ta, která by se nám zdála na vlastní dceři příliš krátká.	La ĝusta longeco de jupo estas tia, kiu sur la propra filino ŝajnas al ni tro mallonga.
Myslíš-li na děti, spoř, myslíš-li na vnuky, podporuj ekologická hnutí. Myslíš-li na prapra...vnuky, neměj děti.	Se vi pensas pri infanoj, ŝparu, se vi pensas pri nepoj, subtenadu ekologiajn strebojn, se vi pensas pri prapra...nepoj - ne havu infanojn.
Matriarchát, patriarchát... Jak se to řekne od „dítě“?	Matriokismo, patriokismo...kiel esprimi de la nocio infano?
Starší generace mají při předávání štafety mladším tendenci překračovat předávací území.	Maljuna generacio dum transprenado de estafeto al pli juna generacio inklinas transpaŝi spacon por transpreno.

Spory mezi rodiči a dětmi trvají od nepaměti. Dnešní se liší tím, kdo v nich má navrch.	Kvereloj inter gepatroj kaj infanoj daŭras de ĉiam. Nune ili diversiĝas laŭ tio, kiu superas.
Naše děti se školy nebojí. Poradily si s námi, poradí si i s nějakou učitelkou.	Niaj infanoj ne timas lernejon. Ili estras nin, do ili facile traktos kun iu instruistino.
Proč vyzýváme mladé, aby dobývali svět? Vždyť ho dobývají na nás.	Kial ni instigas junularon por konkeradi mondon? Ja, ili konkeradas nian mondon.
Za úspěšnou pokládám pouze takovou omlazovací kúru, po níž je nutné požádat o novou občanku.	Nur tia rejuniga kuracado estas sukcesa, se ni devas peti novan pasporton.
Kdysi mládež vychovávali rodiče a škola a kazila ji společnost. V současnosti rodiče přeběhli do opačného tábora.	Antaŭe junularon edukis gepatroj kaj lernejoj kaj malbonigis ĝin socio. Samtempe gepatroj transiris al kontarŭa flanko.
Důchod je placená dovolená, jejíž délku stát negarantuje, neboť je ve vyšší kompetenci.	Pensio estas pagata libertempo, kiun la ŝtato ne garantias, ĉar tion prizorgas pli alta kompetenculo.

O různých dobách i jejich hrdinech	Pri diversaj tempoj kaj ĝiaj herooj
Nikdy nevstoupíš do téže řeky. U nás však máme rybník.	Neniam vi envenos la saman akvon. Tamen ĉe ni ni havas fiŝlagetojn.
Temná období nastávají, dostanou-li se k moci lidé, jimž je vše jasné.	Malhelaj periodoj komencas, kiam povon akiras homoj, por kiuj ĉio estas hela, klara.
Lid píše dějiny. Kdo však bere honoráře?	Popolo skribas historion. Sed kiu ricevas honorariojn?
Je to člověk dneška. O včerejšku nic neví a pro zítřek nehne prstem.	Li estas la homo de nuna tago. Pri hieraŭo scias nenion kaj por morgaŭo eĉ per fingro ne movas.
Loajální člověk jde s dobou. My jsme s ní i kulhali.	Loajala homo iras kun samtempo. Ni kun ĝi eĉ lamis.
Ve spořádané společnosti jsou zákony porušovány očekávaným způsobem.	En bonorda socio estas leĝoj neobeataj per supozataj manieroj.
Těžko na cvičišti, lehkou na bojišti.	Malfacile sur ekzerca tereno, facile sur militkampoj

Nejlehčeji na pohřebišti.	La plej bone sur tombejo.
Vývoj: Stát jsem já. Stát jsme my. Stát jsou oni.	Evoluo: Ŝtato estas MI. Ŝtato estas MY. Ŝtato estas ILI.
Více svobody? Zvětšíme klec.	Pli da libero? Pligrandigu kaĝon.
Podstata pokroku: Ve stále dokonalejších autech jezdí po stále dokonalejších silnicích stále rychleji stále stejní hlupáci.	Esenco de progreso: En pli kaj pli perfektaj aŭtoj veturas sur pli kaj pli perfektaj ŝoseoj ĉiam pli rapide la samaj stultuloj.
V každé společnosti je spodina. Ve spořádané vespod.	En ĉiu socio troviĝas subuloj. En la bonorde organizita socio tute sube.

Podstata sistému: živíme své živitele.	La fundamento de la sistemo: Ni vivtenas niajn siajn vivtenantojn.
Znalost cizích jazyků usnadňuje kolaboraci i zradu.	Kono de fremdaj lingvoj faciligas kaj kolaboron kaj perfidon.
V dnešním světě bohatí bohatnou a chudí chudnou. Každý dělá to, co umí.	En samtempa mondo riĉuloj riĉiĝas kaj malriĉuloj malriĉiĝas, Ĉiu faras kion konas.
Proč jsme upalovali lidi a pálili knihy? Pravda nehoří.	Kial ni bruligis homojn kaj librojn? La vero ne brulas.
Pohybujete-li se na samém okraji společnosti, nemáte kupodivu kam spadnout.	Se vi staras sur rando de socio, vi ne povas pli sube fali.
Noviny mají psát o nových věcech, tak proč na nás vytaňují ty staré?	La tasko de ĵurnaloj estas skribi pri novaĵoj, do kial ili ĉiam elfosas malnovaĵojn pri ni?
Část lidí ztratila život, část majetek, ostatní charakter.	Parto de popolo perdis vivon, parto posedaĵon, ĉiuj aliaj karakteron.
Ti, kdo v revoluci bojovali za lid, mají po revoluci snahu za něho myslet.	Tiuj, kiuj dum revolucio batalis por la popolo, post la revolucio havas tendencon anstataŭn de ĝi pensi.
Bůh stvořil zemi a lidi, ne stát a občany.	La dio kreis Teron kaj homaron, ne ŝtatojn kaj civitanojn.
„Liberté, égalité, fraternité!“ Volnost a rovnost lze uzákonit. Co však s bratrstvím?	„Liberté, égalité, fraternité!“ Liberecon kaj egalecon oni povas leĝigi, sed la fratecon?

V dějinách vždy kámenovala menšina. Většina pouze sbírala kameny.	En historio ĉiam minoritato ŝtonbatis . La majoritato nur kolektis la ŝtonojn.
Kapitalismus zvítězil nad socialismem, demokracie nad totalitou. Vítězové se střetnou ve finále.	Kapitalismo venkis socialismon, demokratio totaliton. La venkintoj fine ekduelos .
Navrhuji osvobodit od utahování opasků aspoň ty, kdo přišli o kalhoty.	Mi proponas nuligi tiradon pli strika zonrimeno por tiuj, kiuj jam perdis pantalonojn.
Psychické nároky na vojáka se snižují. Kdysi musel vidět nepříteli do tváře, později ho vidět, a dnes je obojího uchráněn.	Psikaj postuloj por soldato mildiĝas. Iam la soldato devis vidi malamikon al vizaĝon, pli poste nur vidi lin kaj nun la soldato estas de tio savita.
Všichni máme předpoklady pro práci s lidmi: někdo duševní, jiný fyzické.	Ni ĉiuj havas dispozicion por laboro pri homoj: iu spiritaj, aliaj fizikaj.

O politice a politicích	Pri politiko kaj politistoj
Politik si nesmí dělat iluze, ale musí je umět vyvolávat.	Politiko ne devas vivi en iluzioj, sed devas ilin vekti.
Rozumný politik odmítá válku. Dobře ví, že existuje i mírová kořist.	Prudenta politiko rifuzas militon. Li bone scias, ke ekzistas ankaŭ paca predo.
Kdysi mívali vládcové své šašky. Dnes si vystačí sami.	Iam havis regantoj siajn klaŭnojn. Nun regantoj estas klaŭnoj mem.
Politicky byl o poznání vyspělejší než rozumově.	Politike li estis pli evoluita ol racie.
Z čeho soudím, že je to naprostý primitiv? Je to náš zapálený stoupenec.	Pro kio mi opinias lin primitiva stupifulo? Li estas nia ardfavora adepto.
Dějiny znají osvícené absolutistické panovníky, ale o osvícenosti demokraticky ustavených vlád se v učebnicích nic neříká.	La historio skribas pri kleraj absolutismaj regantoj, sed sed pri klereco de demokrate kreitaj registaroj oni oni skribas lernolbro nenion.
Chlebem a solí bývají vítáni ti, pro které je poté v zákulisí uspořádána žranice.	Per pano kaj salo estas bonvenigataj personojn, por kiuj postkurteno estas preparitaj manĝeĝaĉoj.
Nositelem Nobelovy ceny a dokonce královnou krásy vás mohou zvolit, ale	Vi povas esti elektota nobelpremiito, aŭ reĝino de belo, sed nura distrikta venkulo en kampokuro

pouhopouhým okresním přeborníkem v přespolním běhu se musíte stát sám.	vi devas fariĝi mem.
Politici, kteří se více starají o poměry ve věznicích než v domovech důchodců, patrně s pobytem ve druhém zařízení nepočítají.	Politikistoj, kiuj zorgas pli pri kondiĉoj en malliberejoj ol en situacioj en seniordomoj, tiun eventualon por si ne supozas
Proč jít nahoru přes mrtvoly, když mě tam vynesou hlupáci na ramenou?	Kial supreniri tra kadavroj, kiam povas min suprenporti stultuloj sur ŝultroj?
Sečteme-li platy a ostatní požitky všech demokraticky zvolených zástupců lidu, zjistíme, že despota by nás přišel levněji.	Se ni adicius salajrojn kaj plurajn enspezojn de ĉiuj demokrate elektitaj reprezentoj de la popolo, ni vidas, ke diktatoro estas pli malmultekosta.
Proč politik, jenž vzešel z lidu, dělá vše pro to, aby se do něho nevrátil?	Kial la politikisto, kiu devenis el popolo, faras ĉion en popolon ne reveni?
Bismarck řekl: „Kdo ovládá Čechy, ovládá Evropu.“ Zcela správně nepočítal s možností, že by Čechy ovládali Češi.	Bismarck diris: "Kiu regas Ĉeĥion, regas Eŭropon." Li ĝuste ne kalkulis eblon, ke en Ĉeĥio povus regi ĉeĥoj.
Ve fotbalové reprezentaci jsou ti nejlepší, v politické reprezentaci ti, které zvolíme.	En futbala reprezentacio estas la plej bonaj, en politika tiuj, kiujn ni elektas.

O lidstvu a lidech i o životě	Pri homaro kaj homoj kaj pri vivo
Problémy se na světě objevily až s lidmi. Lze předpokládat, že s nimi také zmizí.	Problemoj aperis sur la mondo nur kiam venis homaro. Oni povas supozi, ke kun ĝi ankaŭ malaperos.

Nemáme síly staras se o celé lidstvo. Proto se starám alespoň o jeho část - sám o sebe.	Ne estas eble prizorgi tutan homaron. Tial ni prizorgas almenaŭ parto de ĝi – min mem.

Svět byl vždy dost velký pro všechny lidi, nikoli však pro všechny národy, politická přesvědčení a víry.	La mondo ĉiam estis sufiĉe granda por ĉiuj homoj, sed ne por ĉiuj nacioj, politikaj opinioj kaj dikredoj.
Není proč se bát smrti. Maturity jsme se taky všichni báli...	Nenia kialo timi morton. Ni ankaŭ ĉiuj timis ekzamenon.
V dnešním světě mají k sobě lidé blíž. Ať jsou kdekoli, jsou na dostřel.	En nuna mondo estas homoj pli proksimas unu al la alia. Se staras ie ajn, estas en pafdistanco.

V budoucnu možná zmizí hranice, ne však ploty.	En estonteco eble malaperos limoj, sed ne bariloj.
Problém spočívá v tom, že vytvoření spravedlivé společnosti by poškodilo značné množství lidí.	La kerno de la problemo estas, ke kreo de justa socio povus damaĝigi grandan kvanton de homoj.
Lidem, kteří nám ublížili, se snadněji odpouští než těm, jimž jsme ublížili my sami.	Al homoj, kiuj malutilis al ni, ni pli facile pardonas ol al tiuj, al kiuj ni mem malutilis.
Goril ubývá, a proto jsou stále vzácnější. Lidí přibývá...	Goriloj malaperas kaj pro tio estiĝas pli raraj. Homoj nombriĝas...
I ti, co pochybují o smyslu života, se s oblibou věnují činnosti, jíž se život reprodukuje.	Eĉ tiuj, kiuj dubas pri senco de vivo, ŝate dediĉas tempon por agado, kiu vivon reproduktas.
Život každého z nás je úsek štafety, o níž věříme, že nikdy nedoběhne do cíle.	La vivo de ĉiu el ni estas nur parto de stafetkuro kaj ni kredas, ke ne atingos celon.
Paradox: Když se z našeho života lidé a věci vytrácejí, brzy se naplní.	Paradokso: Kiam el nia vivo homoj kaj aferoj malaperadas, baldaŭ nia vivo plenumos.
Kdyby ten, kdo někomu vezme život, měl potom životy dva, to by bylo vražd!	Se tiu, kiu prenis al iu vivon kaj ekhavis poste la vivojn du, murdoj abundus.
Časem se věci stávají starožitnostmi, nebo haraburdím. A lidé?	Dum tempo aĵoj fariĝas antikvaĵo aŭ fatraso. Kaj homoj?
Čím jsem chtěl v životě být? Pilotem a milencem paní Novákové.	Kiom deziris fariĝi en la vivo? Piloto kaj amanto de sinjorino Nováková.

O rozumu, myšlení a vzdělávání	Pri ratio, pensado kaj edukado
Tolik lidí ztrácí rozum! Proč ho alespoň občas někdo potřebný nenajde?	Tiom da homoj perdas prudenton! Kial iam iu bezonata ĝin ne trovas?
Komu dal pánbůh úrad, tomu dal i rozum. Avšak většinu úradů dávají politické strany.	Al kiu la Dio donis oficon, donis ankaŭ prudenton. Sed plejparton da oficoj disdonas politikaj partioj.
Častěji vítězí myšlenka síly než síla myšlenky.	Pli ofte venkas ideo de forto ol forto de ideo.
Stačí jeden dva neschopní, a už jsme my	Bezonas unu, du malsufiĉuloj kaj ni aliaj meritas

ostatní na pochvalu.	laŭdojn.
Radost z toho, že lidé spoléhají na svůj zdravý rozum, mi kalí vědomí, že většina z nich ho nemá.	La ĝojo pri fido ke homoj kredas pri sia sana menso al min malkontentigas, ĉar plimulto da homoj la sanan menson ne havas.
Génius myslí jinak než my. Věřme, že hlupák taky.	Geniulo pensas alie ol ni. Kredu, ke stultulo ankaŭ.
Omluva: Není pravda, že je sto let za opicemi. Pravda je, že je dvacet let před nimi.	Pardono: Ne estas vero, ke lia evoluo estas cent jarojn post simioj. Estas vero, ke li estas dudek jarojn antaŭ ili.
Vymývání mozků? Mnoha lidem ho stačí jen jemně propláchnout.	Lavi cerbojn? Por multaj homoj sufiĉas nur delikate duŝi.
Chybami se člověk učí, ale ať jich udělá sebevíc, nic nevystuduje.	Per eraroj la homo lernas, sed eĉ li eraras tro multe, finstudos nenion.
Kdo se ohání školou života, obvykle odmítá prozradit, který obor v ní studoval.	Kiu fieras pri siaviv lernejo, kutime ne volas konfesi kiun fakon li studis.
Mozek většiny lidí je skladem myšlenek, ačkoliv by měl být jejich výrobnou.	La cerbo de plimulto da homoj estas stoko de ideoj, sed ĝi devus esti fabriko de ideoj.
Jaký má IQ? Těžko říct, nikdy jsem u něho doma nebyl.	Kian IQ li havas? Malfacile diri, mi neniam lin vizitis hejme.
<i>Co se v mládí naučíš, jako když ve stáří najdeš, beru s rezervou. V mládí jsem se naučil skákat na lyžích...</i>	<i>Kion vi en junaĝo lernis, en maljunaĝo vi trovos, tion mi ne tro kredas. En junaĝo mi lernis salti sur skioj...</i>
Člověk má bohužel dar myšlení. Kdyby si ho musel koupit, nepochybně by ho využíval více.	Bedaŭrinde la homo havas kapablon pensi. Se li devus ĝin aĉeti, certe li uzus ĝin pli.

A ještě pár navíc pro trpělivé	Ankoraŭ kelkaj por pacienculoj
Stála za hřích. Tak ji okradl.	Tiel bela, inda de peko. Li priŝtelis ŝin.
Pohřební ústav je cestovní kancelář specializovaná na výlety do neznáma, s níž ušetříte za zpáteční cestu.	Funebra institucio estas vojaĝagentejo speciale por ekskursoj al nekonat mondo, kie vi ŝparos por rebiletan.
Hněváte-li se na reprezentanta, který skončil na mistrovství světa na 9. místě,	Se vi koleras pri sportisto, kiu en monda ĉampionado

zvažte, zda byste dosáhli tohoto umístění na přeboru vaší ulice.	finis sur naŭa loko, pripensu, ĉu vi mem akirus saman lokon en konkuro en via strato.
Rozumný pacient přichází do ordinace nemocen přiměřeně lékařovým schopnostem.	La prudenta paciento venas en konsultejon malsana adekvate al kuracista kapablo.
Ochránce přírody je zběh, který ve věčném zápase člověka s přírodou přeběhl na stranu protivníka.	Protektanto de naturo estas dizertinto, kiu dum eterna batalo de homo kontraŭ naturo, forkuris al la flanko de kontraŭulo.
Archimedes měl štěstí, že jeho zákon nemusel projít žádným parlamentem.	Arĥimedo havis bonŝancon, ĉar lia Leĝo ne devis esti aprobita de parlamento.
Ze dřeva lze vyrobit ledacos. Jen ne stromy.	El ligno oni povas krei ion ajn. Nur arbojn ne.
Vždycky střílíme do vzduchu. Jenže někdy za ním někdo stojí.	Ĉiam ni pafas en aeron. Sed iam post ĝi iu staras.
V teorii „vino, ženy, zpěv“, v praxi „pivo, stará, televize“.	Teorio: vino, virinoj kaj kanto. Praktiko: biero, aĉulino kaj televidilo.
Umění Viléma Tella opravdu oceníme až tehdy, uvědomíme-li si úroveň ovocnářství, a tedy i velikost jablek ve středověku.	La arton de Vilhelmo Tell vi vere taksos nur tiam, se vi konsideros nivelon de fruktoplantado en mezepoko, do grandeco de pomoj.
Fyzik je člověk, jemuž při pohledu na dívku vstupující do bazénu vytane na mysli Archimedův zákon.	Fizikisto estas homo, kiu ĉe rigado al junulino envenanta en akvon rememoras juĝon de Arĥimedo.
Nesrovnávejme alkohol s jinými drogami, neboť v Písmu se hovoří o vinici Páně, nikoli o jeho konopném či makovém políčku.	Ne komparu alkoholon kun aliaj drogaĉoj, ĉar en Biblio oni skribas pri vitejo de Sinjoro, ne pri kampetoj de papavo aŭ kanabo.
Boží oko vidí vše. Bohužel není napojeno na pult centrální ochrany.	Dia okulo vidas ĉion. Bedaŭrinde ne konektas al tablo de centrala defendo.
Je příznačné, že na státních znacích jsou tvorové, kteří útočí na jiné tvory, trhají je a požirají.	Estas ĥarakterhave, ke sur ŝtataj blazonoj estas atakantaj estaĵoj, ŝirantaj aliajn estaĵojn, kaj voras ilin.
Má-li se lékař vcítit do pocitů pacienta, je veterinář nesporně v nevýhodě.	Se la kuracisto devus empatii en sentojn de paciento, do, la bestkuracisto havas malavantaĝon.

Čím více akcí je na plátně, tím méně je jich zapotřebí v hlavě.	Pli da agoj sur ekrano, malpli oni bezonas en kapo.
Zásadu zdravé výživy Jíst méně a častěji dodržuji z poloviny – té druhé.	Principon de sana nutrado manĝi malpli kaj pli ofte tenu la duan parton.
Kdysi na tom bývali básníci a atleti stejně, kdežto dnes má atlet trenéra, fyzioterapeuta, psychologa, agenta, sponzora...	Iam la poetoj kaj atletoj fartis same, sed nun la atleto havas trejniston, psikologon, fizioterapeuton agenton, sponsoron...
Spravedlnost: Nejsem lehká holka. Nejsem pro každého.	Justeco. Mi ne estas hukero. Mi ne estas por ĉiu.
Je to slušný člověk. Když Pán Bůh rozdával rozum, nepředbíhal.	Tiu homo estas decmora. Kiam la Dio disdonadis racion, li staris dece en la vico.

K věci	Al la afero
Aforismy jsou citáty z knih, na jejichž napsání autor neměl čas, nebo neměl.	Aforismoj estas citaĵoj el libroj, por kiuj la verkisto ne trovis tempon, aŭ ne havis ĉu mono, ĉu kapo.
Na rozdíl od čtenáře knih žádá čtenář novin krev stále čerstvou.	La leganto de ĵurnaloj kontraŭe de leganto de libroj postulas ĉiam sangon tre freŝan.
Je nutné, aby vycházely špatné knihy. Co by jinak četli špatní čtenáři?	Estas necese eldonadi malbonajn librojn. Kion povus legi malbonaj legantoj?
Dílo bez myšlenky myšlenkově nezastarává. Je proto stále aktuální.	La verko sen idea enhavo ne maljuniĝas. Estas konstante aktuala por ĉiam.
Knihy hlupáků nekupuji. Přece nebudu podporovat konkurenci.	La librojn de stultaj aŭtoroj mi ne aĉetas. Mi ne subtenos konkurencon.
Jaký význam mají aforismy v literatuře? Asi jako chipsy v naší stravě.	Kian signifon ludas aforismoj en literaturo? Eble same kiel seka biskviteto.
Knihy nás okrádá o čas, po který bychom mohli sledovat televizi.	La libro ŝtelas nian tempon, bezonatan por rigardi televidilon.
Ne všichni, kteří myslí, píšou knihy. A ne všichni, kdo píšou knihy, myslí.	Ne ĉiuj pensantaj, verkas librojn. Kaj ne ĉiuj, kiuj verkas librojn pensas.
Nikdo mě neupozornil, že je to špatná kniha, tak jsem ji jedním dechem přečetl.	Neniu diris al mi, ke la libro estas malbona, do mi tra legis ĝin senrompe.

Ne každému autorovi se podaří, aby jeho knihy brali v antikvariátech.	Ne okazas al ĉiu verkisto, ke liajn librojn akceptas en brokantejoj.
Múza mě mnohokrát letmo políbila, a proto píšu aforismy. Až s ní prožiju pořádnou líbačku, nepochybně napíšu román.	Muzo multfoje min nur kisetis, tial mi verkas aforismojn. Nur kiam ŝi kisegos min, certe mi verkos romanon.
Odpusťte básníkovi, jehož Múzou nebyla Laura ani Beatrice, ale Mařka odvedle.	Pardonu poeton, ĉar lia muzo estis nek Laŭra, nek nek Beatrice, sed Manjo, najbarino.
Aforismus je úvaha v instantní podobě.	Aforismo estas pripenso en tujpreta formo.

Variace na klasiku	Variado pri klasiko
<i>Scio me nihil scire. Vím, že nic nevím</i> si mohl dovolit hlásat Sokrates, neboť se neucházel o žádné místo.	<i>Scio me nihil scire - Mi scias, ke mi scias nenion</i> povis deklari Sokrato, ĉar li ne petis laborpostenon.
<i>Veritas vincit. Pravda vítězí</i> Peníze se nedostavily na start.	<i>Veritas vincit. La vero venkas.</i> La mono ne atingis startejon..
<i>Alea iacta est. Kostky jsou vrženy.</i> Situace je o to vážnější, že jde o dlažební.	<i>Alea iacta est. Ludkostoĵ estas ĵetitaj.</i> La situacio estas pli serioza, ĉar la kubutoj estas el pavimo.